

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-sectional descriptive study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป้าหมาย (Target Population) คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัยที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา ในจังหวัดสงขลา

ประชากรตัวอย่าง (Population to be sampled) คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีอนามัยทุกคนที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา ในสถานีอนามัยทั้งหมด 166 แห่ง 16 อำเภอ ในจังหวัดสงขลา

ตัวอย่าง (Sample)

1. ไม่มีการคำนวณขนาดตัวอย่าง เนื่องจากต้องการศึกษาเฉพาะจังหวัดสงขลา จึงศึกษาทุกหน่วยประชากร จำนวนรวมทั้งสิ้น 166 คน

2. บัตรรายงานผู้ป่วย 506 ที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอได้รับจากสถานีอนามัยในจังหวัดสงขลา ที่มีวันรับรักษาตั้งแต่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2541 โดยใช้บัตรรายงานผู้ป่วย 2 รายแรกของแต่ละเดือน สถานีอนามัยละ 12 บัตร จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,992 บัตร

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ระหว่างเดือนมิถุนายน 2541 - มกราคม 2542

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Instruments)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาจากเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระดับตำบล คู่มือการดำเนินงานทางระบาดวิทยา ให้ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นลักษณะคำถามแบบเปิด (Open questions) และคำถามแบบปิด (Close questions) จำนวน 17 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา

ภูมิฐานะ อัตราเงินเดือน รายได้พิเศษ ระยะเวลารับราชการ ระยะเวลาปฏิบัติงานระดับปริญญา การได้รับการพิจารณาความดีความชอบ การได้รับการอบรมด้านระดับปริญญา ที่พักอาศัย ลักษณะการคมนาคมในพื้นที่รับผิดชอบ รูปแบบการส่งบัตรรายงาน การสนับสนุนแบบฟอร์มรายงาน การได้รับการนิเทศงานระดับปริญญา

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับงานระดับปริญญา เป็นคำถามแบบปิด⁽³¹⁾ (Close questions) โดยเป็นแบบสองคำตอบ (Dichotomous questions) คือ ใช่ กับไม่ใช่ ให้คะแนนใช่ มีค่าเท่ากับ 1 และคะแนนไม่ใช่ มีค่าเท่ากับ 0 จำนวน 25 ข้อ

ระดับคะแนนเพื่อประเมินความรู้ด้านระดับปริญญา ใช่ Mean $\pm$ 1S.D.

- 1 - 13 คะแนน อยู่ในระดับต่ำ
- 14 - 17 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง
- 18 คะแนนขึ้นไป อยู่ในระดับสูง

เกณฑ์ระดับคะแนนความรู้ จุดตัดคะแนนที่คะแนนระดับสูง 18 คะแนน แบ่งเป็น

- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 17 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง
- 18 คะแนนขึ้นไป อยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับงานระดับปริญญา เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของ Likert⁽³²⁾ มีตัวเลือก 5 ระดับ การให้คะแนนมี 2 กรณี ตามชนิดของคำถาม ดังนี้

ถ้าเลือกตอบ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	= 5 คะแนน	= 1 คะแนน
เห็นด้วย	= 4 คะแนน	= 2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	= 3 คะแนน	= 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	= 2 คะแนน	= 4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	= 1 คะแนน	= 5 คะแนน

ระดับคะแนนเพื่อประเมินระดับทัศนคติที่มีต่องานระดับปริญญา แบ่งเป็น 3 ส่วน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยกำหนดช่วงการวัด คือ

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{3} = \frac{100 - 20}{3} = 26.66$$

- 20 - 46.66 คะแนน อยู่ในระดับต่ำ
- 46.67 - 73.33 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง
- 73.34 คะแนนขึ้นไป อยู่ในระดับสูง

เกณฑ์ระดับคะแนนทัศนคติ จุดตัดคะแนนที่ทัศนคติระดับสูง 73.34 คะแนน แบ่งเป็น

- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 73.33 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง

- 73.34 คะแนนขึ้นไป อยู่ในระดับสูง

2. แบบบันทึกเพื่อตรวจสอบคุณภาพข้อมูล ด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลาของการรายงาน และการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน ในเดือนมกราคม - มิถุนายน 2541 โดยให้คะแนนผลการปฏิบัติงานดังนี้

(1) การรายงานข้อมูลด้านความถูกต้อง ตรวจสอบโดยนำบัตรร่ง 506 มาเปรียบเทียบรายละเอียดแต่ละตัวแปร คือ ชื่อโรค เพศ อายุ ที่อยู่ วันเริ่มป่วยและวันรับรักษา ต้องตรงกับ

รายละเอียดที่มีอยู่ในทะเบียนผู้ป่วยร.1ก.01 ทุกตัวแปร	ร้อยละ 0 - 49.9	ให้	1	คะแนน
	ร้อยละ 50.0 - 74.9	ให้	2	คะแนน
	ร้อยละ 75.0 - 100.0	ให้	3	คะแนน

(2) การรายงานข้อมูลด้านความครบถ้วน ตรวจสอบโดยการเปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยที่มีในทะเบียนผู้ป่วยร.1ก.01 กับจำนวนบัตรร่ง 506 ที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอได้รับในช่วงเวลาที่ศึกษา

ร้อยละ 0 - 49.9	ให้	1	คะแนน
ร้อยละ 50.0 - 74.9	ให้	2	คะแนน
ร้อยละ 75.0 - 100.0	ให้	3	คะแนน

(3) การรายงานข้อมูลด้านความทันเวลา ตรวจสอบโดยการนับระยะเวลาตั้งแต่สถานีอนามัยพบผู้ป่วย ไปจนถึงวันที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอได้รับบัตรร่ง 506 ภายใน 7 วัน โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ

ร้อยละ 0 - 49.9	ให้	1	คะแนน
ร้อยละ 50.0 - 74.9	ให้	2	คะแนน
ร้อยละ 75.0 - 100.0	ให้	3	คะแนน

(4) การเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐาน โดยตรวจสอบจากแบบเรียบเรียงต่างๆที่สถานีอนามัยได้จัดทำขึ้น

ไม่มีการจัดทำ	ให้	0	คะแนน
จัดทำ E.0, E.1	ให้	1	คะแนน
จัดทำ E.0, E.1, E.2, E.3, E.4, DR เป็นบางโรค	ให้	2	คะแนน
จัดทำ E.0, E.1, E.2, E.3, E.4, DR ทุกโรค	ให้	3	คะแนน

คะแนนผลการปฏิบัติงานด้านต่างๆ อย่างน้อยอยู่ในระดับ 2 คะแนน รวม 8 คะแนน

เกณฑ์ระดับคุณภาพข้อมูลรวม แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

คะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 8 อยู่ในระดับต่ำ

คะแนนมากกว่า 8 อยู่ในระดับสูง

3. บัตรรายงานผู้ป่วย (รง.506) ที่มีวันรับรักษาตั้งแต่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2541 โดยใช้บัตรรายงานผู้ป่วย 2 รายแรกของแต่ละเดือน สถานีนอนามัยละ 12 บัตร จำนวนทั้งสิ้น 1,992 บัตร

4. แบบเรียบเรียง รายงาน E.0, E.1, E.2, E.3, E.4, DR.

5. ทะเบียนผู้ป่วยรพ.1ก.01 หรือ O.P.D.Card ของสถานีนอนามัยแต่ละแห่ง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 30 มิถุนายน 2541

การตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม โดย

- หาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานระบาดวิทยา ตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามและเนื้อหาว่าถูกต้องหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

- นำแบบสอบถามทั้งหมด ไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสถานีนอนามัยที่รับผิดชอบงานระบาดวิทยา ในจังหวัดสตูล จำนวน 30 ราย และปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

การรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสงขลา เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่

2. ผู้วิจัยประสานงานกับนักวิชาการสาธารณสุขที่ประจำอยู่ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอแต่ละแห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานระบาดวิทยาในสถานีนอนามัยตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบคุณภาพข้อมูลด้านความถูกต้อง ความครบถ้วน ความทันเวลาของการรายงานข้อมูลการเฝ้าระวังโรค และการเรียบเรียงข้อมูลพื้นฐานของสถานีนอนามัยแต่ละแห่งด้วยตนเอง

4. รวบรวมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่กำหนด ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล โดยผู้วิจัย

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาลงรหัสตามคู่มือลงรหัสที่เตรียมไว้ บันทึกข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป EPI-info และโปรแกรม SPSS for windows วิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) สรุปโดยใช้ร้อยละ นำเสนอเป็นตารางที่เหมาะสม

1.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) สรุปโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

พิสัย

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ใช้ Chi-square test^(31,33,34)